II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 7. maja 2004

o državni pomoči ki jo odobri Italija, dežela Sicilija, za kmetijski sektor

(notificirano pod dokumentarno številko C(2004) 1633)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(2006/620/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

po pozivu zadevnim strankam k predložitvi pripomb v skladu z navedenim členom ([1]) in ob upoštevanju navedenih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) V skladu s členom 88(3) Pogodbe ES je Italija s pismom z dne 2. marca 2001, vpisanim v evidenco 5. marca 2001, obvestila Komisijo o pomoči, določeni v Zakonu dežele Sicilije št. 27/2000 o nujnih kmetijskih ukrepih zaradi stavke avtoprevoznikov (v nadaljevanju Deželni zakon št. 27/2000).

(2) Kot odgovor na poslana teleksa služb Komisije AGR 009603 z dne 20. aprila 2001 in AGR 034235 z dne 18. decembra 2001 je Italija poslala dodatna podatke s pismom z dne 7. novembra 2001, vpisanim v evidenco 13. novembra 2001, in pismom z dne 31. julija 2002, vpisanim v evidenco 5. avgusta 2002.

(3) S teleksom AGR 022152 z dne 20. septembra 2002 so službe Komisije zahtevale nadaljnja pojasnila in podatke.

(4) Ker službe Komisije niso prejele odgovora, so s teleksom AGR 30656 z dne 20. decembra 2002 poslale opomin italijanskim organom in jih pozvale, da odgovorijo v enem mesecu.

(5) Ker službe Komisije niso prejele odgovora, so s teleksom AGR 07156 z dne 7. marca 2003 obvestile pristojne organe, da se uradna priglasitev šteje za preklicano v skladu s členom 5(3) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ([2]).

(6) Isti dan so službe Komisije prejele pismo Italije z dne 5. marca 2003, vpisano v evidenco 6. marca 2003, s katerim je v skladu s členom 5(3) Uredbe (ES) št. 659/1999 obvestila Komisijo, da se uradna priglasitev šteje za popolno, ker zahtevani podatki niso bili na voljo, in zahtevala, da na podlagi že predloženih podatkov sprejme odločbo v smislu člena 4(5) Uredbe (ES) št. 659/1999.

(7) S teleksom AGRI 09066 z dne 27. marca 2003 so službe Komisije obvestile pristojne organe, da bodo izpolnile njihovo zahtevo in da bodo na podlagi podatkov, ki so na voljo, verjetno predlagale Komisiji, da začne postopek, določen v členu 88(2) Pogodbe.

(8) S pismom z dne 25. aprila 2003 (SG(2003)D/229510) je Komisija obvestila Italijo o svoji odločitvi, da sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe v zvezi z ukrepi pomoči, določenimi v Deželnem zakonu št. 27/2000.

([1]) UL C 127, 29.5.2003.

([2]) UL L 83, 27.3.1999, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

(9) Odločitev Komisije o sprožitvi postopka je bila objavljena v Uradnem listu Evropskih skupnosti ([3]).

(10) Komisija je pozvala zadevne stranke, da predložijo svoje pripombe. Komisija je prejela pripombe Italije s pismom z dne 13. avgusta 2003, vpisanim v evidenco 18. avgusta 2003.

II. NATANČEN OPIS POMOČI

(11) Pomoč iz uradne priglasitve je določena v členu 1 Deželnega zakona št. 27/2000 in je namenjena plačilu nadomestila posameznim in/ali združenim podjetjem, ki delujejo na področju proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz Priloge 1 Pogodbe, za škodo zaradi stavke avtoprevoznikov in cestnih zapor na Siciliji od 30. septembra do 8. oktobra 2000 (do 3.00 ure).

(12) Glede na predložene podatke so stavka in cestne zapore onemogočile, da bi se dobila vozila za prevoz kmetijskih proizvodov, in povzročile gospodarsko škodo vpletenim operaterjem. Zlasti je bilo nemogoče dostaviti proizvode, ki so bili že pripravljeni na prevoz ali so bili že pobrani in shranjeni v skladiščih, ter pobrati zrele proizvode, ki so tako zaradi prevelike zrelosti izgubili blagovne lastnosti za trženje pod običajnimi tržnimi pogoji.

(13) Znotraj sredstev, ki so na voljo, bi moralo predvideno nadomestilo vključevati celoten znesek škode upravičencev v obliki znižanega dohodka. Pomoč se odobri vsem kmetom in podjetjem, ki delujejo na Siciliji in lahko dokažejo znižanje letne realizacije zaradi navedenega dogodka.

(14) Glede na predložene podatke je način izračuna izgube in dokumentacijo, ki jo morajo predložiti upravičenci, določil deželni odbornik za kmetijstvo. Nadomestilo velja zlasti za hitro pokvarljivo blago, kot so sadje, zelenjava, cvetje in mlečni proizvodi, za katere se obdobje pobiranja ali dostave ujema z obdobjem, v katerem so se zgodile stavka in cestne zapore. Pomoč se odobri le za proizvode, ki bi morali biti dostavljeni ali pobrani med 30. septembrom in 8. oktobrom 2000 ter pri katerih ni bilo na voljo nobene nadomestne oblike skladiščenja (ali je vpleteno podjetje ni moglo uporabiti). Dokumenti, predloženi upravi, se morajo nanašati na zadevno obdobje. Pri izplačilu nadomestila imajo prednost podjetja, ki niso mogla dostaviti že pobranih proizvodov.

(15) Da bi družbe upravičenke dokazale škodo in njen obseg, morajo predložiti dobavno pogodbo (ki določa dobavo določene količine proizvodov v določenem obdobju), prevozno listino (z navedbo proizvajalca, prevoznika, proizvoda, ki se prevaža, in datuma dostave) in, kjer so bili proizvodi dostavljeni, ustrezen račun. Nadomestilo se izplača podjetjem, ki na podlagi običajnih dobavnih pogodb dokažejo nespoštovanje pogojev, določenih v teh pogodbah (roki, količina, kakovost in cena). Kjer pogodba ne določa cene, se pristojni organi sklicujejo na ceno, navedeno v ceniku trgovinske zbornice.

(16) V skladu s tem je določeno tudi nadomestilo za kmete, ki zaradi stavke in cestnih zapor niso mogli nadaljevati pobiranja in so zato izgubili proizvodnjo. V tem primeru se, kot so pojasnili pristojni organi, škoda kmetov izračuna na podlagi „izvedenskega mnenja usposobljenih kmetijskih tehnikov (agronomov) v zvezi z vrednostjo proizvodnje rastlin“, ki ga morajo upravičenci predložiti skupaj s pogodbami, sklenjenimi za to proizvodnjo.

(17) Če je upravičenec dostavil proizvode zadrugam in drugim združenjem, se lahko nadomestilo izplača enemu samemu proizvajalcu, ki je njihov član, ali organizaciji sami. Na podlagi predloženih pojasnil se izguba in zadevno nadomestilo vedno določita na ravni posameznega proizvajalca.

(18) Izključena sta bila previsoko nadomestilo in kopičenje z drugimi ukrepi pomoči. Pri izračunu pomoči se upoštevajo morebitna nadomestila, ki jih odobrijo zavarovalnice, in morebitni dohodki na podlagi nadomestnih oblik uporabe ali prodaje zadevnih kmetijskih proizvodov. Da bi se izognili dvojnemu nadomestilu zaradi plačila morebitnih kazni ali pogodbene škode s strani stavkajočih avtoprevoznikov, bodo morali upravičenci dokazati, da niso začeli pravnega postopka zoper vključene avtoprevoznike.

(19) Za ukrep pomoči je bilo v finančnih letih 2000 in 2001 nakazano 1 300 milijonov ITL (= približno 671 394 EUR). Za plačilo nadomestila je določen enoten znesek.

(20) Člen 2 zakona, ki določa ukrep pomoči, vključuje klavzulo o mirovanju, ki za uporabo zahteva odobritev Komisije.

(21) V odločbi o sprožitvi postopka v zvezi z zadevnim ukrepom je Komisija ugotovila, da na tej stopnji postopka odstopanja iz točk a) in c) člena 87(2) ter točk a), b), c), d) in e) člena 87(3) zaradi lastnosti pomoči, in ker namen obvestila ni bil izpolniti pogoje uporabe zgoraj navedenih odstopanj, niso veljala.

(22) Komisija je ugotovila tudi, da so italijanski organi v obvestilu navedli, da se morajo zadevna stavka in cestne zapore šteti za izjemni pojav vrste, navedene v členu 87(2) (b), pri katerem se mora ocena ukrepa pomoči izvesti na podlagi tega predpisa.

([3]) Glej opombo 1.

(23) Komisija je v odločbi o sprožitvi postopka opozorila, da je, ker sta pojma „naravna nesreča“ in „izjemni pojav“ iz člena 87(2)(b) izjema od splošnega načela nezdružljivosti javnih pomoči s skupnim trgom iz člena 87(1) Pogodbe, omejeno razlaganje teh pojmov stalna praksa Komisije. Med izjemne pojave, ki jih je doslej priznala Komisija, sodijo vojna, notranji nemiri ali stavke, z določenimi omejitvami in glede na razsežnost pa tudi večje jedrske ali industrijske nesreče in požari, ki povzročijo veliko izgubo ([4]). Ko se dokaže naravna nesreča ali izjemni pojav, Komisija dovoli pomoč do 100 % za nadomestilo materialne škode. Nadomestilo se navadno izračuna za posamezne upravičence, da bi se izognili previsokim nadomestilom pa se vsako izplačilo, na primer iz zavarovalnih polic, odšteje od zneska pomoči. Komisija bo priznala tudi pomoč kmetom kot nadomestilo za izgubo dohodka zaradi uničenja kmetijskih proizvajalnih sredstev, če nadomestila ne bodo previsoka.

(24) Komisija je v odločbi o sprožitvi postopka ugotovila, da podatki, ki so bili na voljo, niso zadostovali za ugotovitev, ali je bil zadevni dogodek „izjemni pojav“ v smislu člena 87 (2)(b).

(25) Italijanski organi so v svojem obvestilu navedli, da se morajo zadevna stavka in cestne zapore šteti za izjemni pojav v smislu člena 87(2)(b) Pogodbe, ker se pojav podobne razsežnosti in s podobno posledično škodo za lokalno gospodarstvo na Siciliji še ni zgodil.

(26) Da bi dokazali izjemnost zadevnega dogodka, so pristojni organi poslali nekaj časopisnih izrezkov in izvod poročila prefekture v Palermu. Iz zgoraj navedenega poročila je razvidno, da so avtoprevozniki 29. septembra 2000 obvestili kvesturo o shodu, napovedanem za naslednji dan na mestnih vpadnicah v Palermo. Glede na podatke, predložene v poročilu, bi shod moral vključevati deljenje letakov za osveščanje meščanov o težavah avtoprevoznikov, ti pa so se jasno zavezali, da ne bodo zaustavljali prometa v prehodih do pristanišča v Palermu in na avtocestnih priključkih Palermo–Catania in Palermo–Trapani. Vseeno je bil shod naslednjega dne (30. septembra 2000) povsem drugačen, s cestnimi zaporami v Palermu in drugih pokrajinah.

(27) Po tem ko so službe Komisije preverile zgoraj navedeno poročilo, so od pristojnih organov zahtevale odgovor na nekatera podrobnejša vprašanja, da bi lahko ocenile možnost izjemnosti zadevnega dogodka. Ker službe Komisije niso dobile odgovora na zgoraj navedena vprašanja, so izrazile dvom o tem, da bi se lahko navedeni dogodki šteli za „izjemni pojav“ v smislu člena 87(2) (b) zaradi naslednjih razlogov:

a) *Predhodno obvestilo v Palermu.* V zadevnem primeru so avtoprevozniki obvestili kvesturo o shodu v Palermu dan pred dogodkom. Če v skladu z nacionalnim zakonom zadostuje obvestilo dan pred dogodkom, so bili pristojni organi o shodu obveščeni dovolj zgodaj in bi lahko sprejeli potrebne ukrepe za obvladovanje shoda. Ker pristojni organi niso odgovorili, Komisija ni mogla oceniti izjemnosti zadevnega shoda.

b) *Možno predhodno obvestilo v drugih pokrajinah.* Iz predloženih podatkov se zdi, da shod ni bil le v Palermu, ampak tudi v drugih pokrajinah. Ker pristojni organi niso odgovorili, Komisija ne more izključiti, da avtoprevozniki o shodu niso predhodno obvestili tudi odgovornih organov drugih pokrajin razen Palerma in so bili zgornji organi zato predhodno obveščeni o dogodkih ter bi lahko predvidevali njihov možen obseg.

c) *Možna uporaba zakona o stavkah v primeru zadevnih dogodkov.* Za oceno možnosti opredelitve kot „izjemni pojav“ na podlagi zadevnih dogodkov so službe Komisije od italijanskih organov zahtevale predložitev podatkov o možni uporabi italijanskega zakona o pravici do stavke (Zakon št. 146 z dne 12. junija 1990, spremenjen z Zakonom št. 83 z dne 11. aprila 2000) v zadevnem primeru. Ker pristojni organi niso predložili jasnega odgovora, Komisija ni mogla izključiti, da bi bile lahko v primeru uporabe ali predvidene uporabe zakona posledice stavke in cestnih zapor odpravljene ali zmanjšane do najmanjše mere (zaščitile bi se lahko, na primer, obvezne storitve, zahtevana predhodna obvestitev bi kmetijskim podjetjem omogočila dovolj časa, da bi poiskali nadomestno vrsto/sredstva prevoza in skladiščenja, če so bile razmere tako težke, da so škodovale ustavnim pravicam, bi lahko pristojni organi od avtoprevoznikov zahtevali prekinitev stavke itd.). Za oceno izjemnosti stavke in cestnih zapor je Komisija zahtevala tudi podatke o vrstah domnevnih kaznivih dejanj, povezanih z njimi, ki pa niso bili predloženi.

([4]) Točka 11.2. Smernic Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju (UL C 232, 12.8.2000, str. 19).

d) *Razlogi za shod*. Glede na poročilo prefekture v Palermu se je stavka končala šele 8. oktobra (ob 15. uri), po tem ko je bil prejšnjega dne sklenjen sporazum med predstavniki združenja avtoprevoznikov Sicilije, deželno upravo in tedanjim ministrom za promet. Za boljše razumevanje razlogov za stavko in cestne zapore se je od pristojnih organov zahtevalo, da podrobno opredelijo vsebino tega sporazuma in navedejo, ali so bili zaradi istih razlogov shodi tudi v drugih deželah in na nacionalni ravni ali je shod zadeval le Sicilijo. Ker pristojni organi niso odgovorili, je Komisija izrazila dvom o razlogih za zadevne dogodke in njihovi opredelitvi kot „izjemni pojavi".

e) *Obseg shoda, stavke in cestnih zapor.* Iz predloženih podatkov se zdi, da je bil shod tudi v drugih pokrajinah. Pristojni organi niso pojasnili, v katerih drugih pokrajinah so bili shodi, stavke in cestne zapore, razen tega niso natančno navedli obsega in posledic ter, razen nekaj časopisnih izrezkov, niso predložili nobene uradne dokumentacije v zvezi s temi dogodki za druga območja Sicilije (kot je na primer poročilo prefekture v Palermu). Komisija je zato izrazila dvom o zemljepisni razširjenosti in obsegu shodov, stavke in cestnih zapor v drugih delih Sicilije.

f) *Število udeležencev*. Iz predhodnega obvestila o shodu, ki ga je predložilo združenje avtoprevoznikov in katerega izvod je priložen poročilu prefekture v Palermu, se lahko sklepa, da se je shoda v Palermu udeležilo okoli petdeset avtoprevoznikov. Ker pristojni organi niso predložili odgovora, ki bi na podlagi potrebne dokumentacije natančno določal skupno število avtoprevoznikov, delujočih na Siciliji, in približno število avtoprevoznikov, ki so se javno udeležili shodov v Palermu in drugih delih Sicilije, Komisija dvomi o številu udeležencev v zadevnih dogodkih.

(28) Razen dvoma o upravičenosti opredelitve priglašenega dogodka kot „izjemnega pojava" je Komisija v odločbi o sprožitvi postopka izrazila tudi dvome o drugih vidikih priglašene pomoči, in sicer: a) upravičencih do ukrepa pomoči, b) nekaterih vrstah izračuna škode, c) zadevnih proizvodih iz ukrepa pomoči in d) možnosti, da bi bil ukrep posredna pomoč v korist avtoprevoznikov, ki so bili udeleženi v stavki. Razlogi za takšne dvome so našteti v nadaljevanju.

(a) *Upravičenci do ukrepa pomoči*. Člen 1 priglašenega zakona in opisni seznam kot upravičence do pomoči navajata „posamezna ali združena podjetja na področju proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih izdelkov". Vseeno se zdi, da veljajo predložene obrazložitve pristojnih organov v zvezi z vrstami izračuna škode in zadevnim nadomestilom le za škodo posameznih primarnih kmetijskih proizvajalcev. Ker pristojni organi niso predložili pojasnila, Komisija dvomi o identiteti upravičencev do pomoči in, če je bila pomoč odobrena tudi proizvajalcem, dejavnim na področju predelave in trženja, o vrsti škode pri vsaki od teh skupin ter o vrstah izračuna in ocene te škode.

(b) *Nekatere vrste izračuna škode*. Pristojni organi so predložili primere izračuna škode kmetov, če je bila kakovost ali količina dostavljenih proizvodov nižja od tiste v pogodbi. V takšnih primerih je škoda enaka razliki med ceno blaga, dogovorjeno v pogodbi, in dejansko ceno, ki jo plača kmet zaradi dostave blaga z nižjo kakovostjo ali količino (zaradi prevelike zrelosti). Vseeno pristojni organi določajo tudi plačilo nadomestila kmetom, ki zaradi stavke in cestnih zapor niso mogli nadaljevati pobiranja in so zato izgubili svojo proizvodnjo. V tem primeru se škoda kmetov izračuna na podlagi „izvedenskega mnenja usposobljenih kmetijskih tehnikov (agronomov) v zvezi z vrednostjo proizvodnje rastlin", ki se predloži skupaj z ustreznimi pogodbami. Ker pristojni organi niso predložili pojasnil, je Komisija izrazila dvom o vrstah izračuna škode in ustreznih nadomestil v zadevnem primeru ter razlogu za uporabo drugačnih vrst v primerjavi z zgoraj navedenimi primeri. Razen tega je Komisija izrazila dvom tudi o vrsti in namenu navedenega izvedenskega mnenja, predvsem o tem, kdaj in na kakšen način se bo sestavilo, in o vrstah proizvodov, ki so utrpeli škodo, določeno na podlagi zgoraj navedenega izvedenskega mnenja.

(c) *Zadevni proizvodi iz ukrepa pomoči*. Pristojni organi menijo, da velja pomoč za proizvode, ki bi morali biti v zadevnem obdobju (od 30. septembra do 8. oktobra 2000) zaradi svojih lastnosti (pokvarljivost, obdobje pobiranja itd.) hitro dostavljeni ali pobrani in za katere nadomestne oblike skladiščenja (na primer zamrznitev) niso bile na voljo. Službe Komisije so za ocenitev tega vidika od pristojnih organov zahtevale predložitev seznama zadevnih proizvodov. Pristojni organi zgoraj navedenega seznama niso predložili in so se

zavezali, da bodo to storili v naslednji fazi, pred odobritvijo pomoči. Ker je bil takšen seznam potreben, da bi se omogočila odobritev ukrepa pomoči, je Komisija izrazila dvom o vrsti proizvodov, za katere pristojni organi nameravajo izplačati pomoč.

(d) *Možnosti, da bi bil ukrep posredna pomoč v korist avtoprevoznikov, ki so bili udeleženi v stavki.* Ker je namen zadevnega ukrepa pomoči kmetijskim podjetjem povrniti nadomestilo za škodo zaradi shoda, stavke in cestnih zapor avtoprevoznikov, Komisija ni mogla izključiti, da bi se lahko, če bi bili avtoprevozniki v skladu z nacionalnim zakonom odgovorni za povračilo škode (pogodbene in nepogodbene), ki so jo zaradi njihovega shoda utrpela kmetijska podjetja, zadevni ukrep pomoči štel za posredno pomoč pri delovanju v korist stavkajočih avtoprevoznikov. Glede na to, da morajo upravičenci za izognitev dvojnemu nadomestilu zaradi plačila kazni in pogodbene škode s strani stavkajočih avtoprevoznikov dokazati, da niso začeli nobenega pravnega postopka zoper vključene avtoprevoznike, in da predložena obrazložitev pristojnih organov, ki navaja, da so avtoprevozniki odgovorni kot posamezni državljani in ne kot podjetniki, ni bila prepričljiva in ni izključevala, da bi lahko stavkajoči avtoprevozniki v smislu nacionalnega zakona veljali za dejansko odgovorne za škodo, povzročeno kmetom, je Komisija izrazila dvom o naravi dejanskih upravičencev do pomoči, ki bi lahko bila tudi pomoč pri delovanju v korist samih avtoprevoznikov in nekaterih od njih.

(29) Na podlagi predpisov, veljavnih za državno pomoč, je Komisija v odločbi o sprožitvi postopka izrazila dvom o tem, da se lahko priglašeni dogodek šteje za „izjemni pojav“, pri katerem velja odstopanje iz člena 87(2) (b) Pogodbe, in o nekaterih delih ukrepa pomoči, zaradi katerih ni mogla potrditi, da je dejanski namen predlaganega ukrepa povrnitev nadomestil za škodo na podlagi dogodka in ne le pomoč pri delovanju.

(30) Zato pri pomoči iz člena 1 Deželnega zakona št. 27/2000 ne more veljati nobeno odstopanje iz člena 87(2) in člena 87(3) Pogodbe.

III. PRIPOMBE ZADEVNIH STRANI

(31) Pripombe zadevnih strani niso bile predložene.

IV. PRIPOMBE ITALIJE

(32) Komisija je prejela pripombe Italije v imenu dežele Sicilijo s pismom z dne 13. avgusta 2003, vpisanim v evidenco 18. avgusta 2003.

(33) V pismu so italijanski organi sporočili, da nimajo na voljo drugih podatkov, razen tistih, predloženih v obvestilu, in potrdili, da se shema za pomoč še ni začela izvajati. Italijanski organi so obvestili tudi Komisijo o namenu objave odločbe o sprožitvi postopka v zvezi z ukrepi, ki se preverjajo, z objavo opozorila, ki se sklicuje na Uradni list Evropskih skupnosti C 127 z dne 29. maja 2003, v Deželnem uradnem listu.

V. OCENA POMOČI

(34) Člen 87(1) Pogodbe določa, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(35) Zadevni ukrep določa odobritev pomoči v obliki javnih deželnih sredstev nekaterim kmetijskim podjetjem na Siciliji, ki bi imela nedvomno nezakonito gospodarsko in finančno korist v škodo drugih podjetij, ki niso prejela enakega prispevka. Na podlagi pristojnosti Evropskega sodišča lahko boljši konkurenčnega položaja podjetja, ki prejema državno pomoč, povzroči izkrivljanje konkurence glede na druga podjetja, ki takšne pomoči ne prejemajo ([5]).

(36) Zaradi pomembne trgovine s kmetijskimi proizvodi v Skupnosti vpliva ukrep na trgovanje med državami članicami, kot navaja spodnja tabela ([6]), v kateri je naveden skupni znesek uvoza in izvoza kmetijskih izdelkov med Italijo in EU za obdobje 1997–2001 ([7]). Sicilija velja na ravni Italije za pomembno proizvajalko kmetijskih proizvodov.

([5]) Glej zadevo C-730/79 Recueil 1980, str. 2671, točki 11 in 12.

([6]) Vir: Eurostat.

([7]) V skladu s stalno sodno prakso je pogoj v zvezi z vplivom na trgovanje izpolnjen, ko podjetje, ki je upravičenec, izvaja gospodarsko dejavnost, ki je predmet trgovanja med državami članicami. Že na podlagi dejstva, da pomoč okrepi položaj tega podjetja v primerjavi z drugimi konkurenčnimi podjetji na področju trgovanja znotraj Skupnosti, se lahko šteje, da je pomoč vplivala na trgovanje. Stalna praksa v zvezi z državno pomočjo v kmetijskem sektorju je, da se tudi, ko je skupni znesek pomoči nizek in je bila ta razdeljena med številne kmete, šteje, da je pomoč vplivala na trgovanje med državami članicami in konkurenco (glej zadevo C-113/2000, PSES 2002, str. 7601, točke 30–36 in 54–56 utemeljitve, in zadevo C-114/2000, PSES 2002, str. 7657, točke 46–52 in 68–69 utemeljitve).

Kmetijstvo skupni znesek

	IZVOZ Mio ECU-EUR	UVOZ Mio ECU-EUR
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(37) Razen tega je treba opozoriti, da lahko po mnenju Evropskega sodišča pomoč podjetju negativno vpliva na trgovanje med državami članicami in spreminja konkurenco, če podjetje konkurira proizvodom iz drugih držav članic, tudi če sama proizvodov ne izvaža. Kadar država članica odobri pomoč podjetju, lahko nacionalna proizvodnja ostane nespremenjena ali se zviša, pri čemer se zmanjša možnost podjetij iz drugih držav članic za izvoz proizvodov na trg te države članice. Takšna pomoč lahko zato vpliva na trgovanje med državami članicami in izkrivlja konkurenco ([8]).

(38) Komisija ugotavlja, da za ukrep zato velja prepoved iz člena 87(1) Pogodbe ES. Italijanski organi te točke niso nikoli izpodbijali.

(39) Prepovedi iz člena 87(1) sledijo odstopanja iz člena 87(2) in (3).

(40) Razvidno je, da se odstopanja iz člena 87(2)(a) in (c) zaradi vrste in namena zadevnega ukrepa pomoči ne morejo uporabiti. Italija namreč ni zahtevala uporabe točk a) in c) člena 87(2).

(41) Člen 87(3)(a) se prav tako ne more uporabiti, ker pomoč ni namenjena gospodarskemu razvoju dežel, kjer je življenjska raven neobičajno nizka ali kjer prevladuje velika stopnja podzaposlenosti. Razen tega Italija uporabe člena 87(3)(a) ni podprla.

(42) Enako se ne more uporabiti člen 87(3)(b), ker zadevna pomoč ni namenjena spodbujanju uresničevanja pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali odpravljanju resne motnje v italijanskem gospodarstvu. Razen tega Italija uporabe člena 87(3)(b) ni podprla.

([8]) Sodba Evropskega sodišča z dne 13. julija 1988 v zadevi 102/87, Republika Francija proti Komisiji Evropskih skupnosti, Recueil 1988, str. 4067.

(43) Pomoč ni namenjena in primerna za spodbujanje kulture in ohranjanja dediščine iz člena 87(3)(d) in Italija njegove uporabe ni podprla.

(44) Ker pomoč ne omogoča razvoja nekaterih dejavnosti ali gospodarskih regij, ni namenjena in primerna za doseganje ciljev iz člena 87(3)(c), katerega uporabe Italija poleg tega ni podprla.

(45) Ob upoštevanju izrecnega sklicevanja italijanskih organov na člen 87(2)(b) in narave zadevne pomoči, ki se ne upošteva kot odstopanje iz člena 87(1) Pogodbe, lahko velja le odstopanje iz člena 87(2)(b).

Veljavne določbe

(46) Uporaba zgornjega odstopanja se oceni na podlagi veljavnih določb za odobritev javne pomoči v kmetijskem sektorju, to je Smernic Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju ([9])(v nadaljevanju „Smernice“), ki so začele veljati 1. januarja 2000 ([10]).

(47) V skladu s točko 23.3. Smernic bo Komisija od 1. januarja 2000 te smernice uporabljala za nove priglasitve državne pomoči in priglasitve držav članic, ki do tega datuma še ne bodo rešene. Nezakonita pomoč v smislu člena 1(f) Uredbe (ES) št. 659/1999 ([11]) bo ocenjena v skladu s predpisi in smernicami, ki so veljale ob odobritvi pomoči.

(48) Deželni zakon št. 27/2000 je bil priglašen Komisiji s pismom z dne 2. marca 2001, vpisanim v evidenco 5. marca 2001. Člen 2 Zakona vključuje klavzulo o mirovanju, ki za uporabo ukrepov pomoči zahteva odobritev Komisije ([12]). Italijanski organi so v ugotovitvah potrdili, da se ukrepi pomoči še niso začeli izvajati.

([9]) UL C 232, 12.8.2000, str. 19.

([10]) Če obvestilo ne navaja, da velja zadevna shema pomoči le za mala in srednje velika podjetja, se v zadevnem primeru ne more uporabiti Uredba Komisije (ES) št. 1/2004 z dne 23. decembra 2003 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe o ustanovitvi ES za državno pomoč malim in srednje velikim podjetjem, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov (UL L 1, 3.1.2004, str. 1).

([11]) Glej opombo 2.

([12]) Člen 2 navaja: „1. Ukrepi iz tega zakona zahtevajo izpolnjevanje veljavnih predpisov v zvezi z državno pomočjo in opredelitev postopka iz člena 88(2) in (3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.“

(49) Zato pregled ukrepa pomoči določajo Smernice ([13]), zlasti točka 11.2. (Pomoč za nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni pojavi).

(50) Točka 11.2. Smernic določa, da je, ker predstavljata izraza „naravna nesreča“ in „izjemni pojav“ iz člena 87(2)(b) izjemi splošnega načela nezdružljivosti državne pomoči s skupnim trgom, opredeljenega v členu 87(1), Komisija vedno bila mnenja, da ju je treba razumeti omejeno. Doslej je Komisija kot naravne nesreče priznala potrese, snežne plazove, zemeljske plazove in poplave. Med izjemne pojave, ki jih je doslej priznala Komisija, sodijo vojna, notranji nemiri in stavke z določenimi omejitvami in glede na razsežnosti pa tudi večje jedrske ali industrijske nesreče in požari, ki povzročijo velike izgube. Po drugi strani pa Komisija ni priznala, da bi se lahko požar v enem samem predelovalnem obratu, ki je zavarovan z običajnim poslovnim zavarovanjem, štel za izjemni pojav. Na splošno Komisija ne priznava, da so izbruhi bolezni živali ali rastlin lahko naravne nesreče ali izjemni pojavi. Komisija je le v enem primeru priznala zelo razširjen izbruh popolnoma nove bolezni živali za izjemni pojav. Zaradi težav, ki jih prinaša predvidevanje takšnih dogodkov, bo Komisija še naprej posamezno ocenjevala predloge za odobritev pomoči v skladu s členom 87(2)(b) in upoštevala svojo preteklo prakso na tem področju. Ko se dokaže naravna nesreča ali izjemni pojav, Komisija dovoli pomoč do 100 % za nadomestilo materialne škode. Nadomestilo se navadno izračuna za posamezne upravičence, da bi se izognili previsokim nadomestilom, pa se vsako izplačilo, na primer iz zavarovalnih polic, odšteje od zneska pomoči. Komisija bo priznala tudi pomoč kmetom za nadomestilo za izgubo dohodka zaradi uničenja kmetijskih proizvajalnih sredstev, če nadomestila ne bodo previsoka.

(51) Komisija je v svoji odločbi za začetek postopka v zvezi z zadevno pomočjo izrazila jasen dvom o izjemnosti pojava, ki je bil podlaga za nadomestilo (glej uvodno izjavo 27).

(52) Razen tega je v isti odločbi izrazila tudi jasen dvom o drugih vidikih ukrepa pomoči, zlasti o nekaterih glavnih vidikih za določitev povezave med zadevnim dogodkom in z njim povezano izgubo, za katero je predvideno nadomestilo (glej uvodno izjavo 28).

([13]) Glej opombo 9.

(53) Ker italijanski organi niso predložili nikakršnih novih ali nadaljnjih podatkov ali ocene, ostanejo veljavni razlogi, na podlagi katerih je Komisija sprejela to odločbo.

(54) V zvezi z izjemnostjo zadevnega dogodka je Komisija menila, da se na podlagi stalne prakse pri uporabi člena 87 (2)(b) domneva, da je izjemni pojav po svoji naravi nepredvidljiv ([14]).

(55) Komisija je upoštevala tudi, da je v preteklosti v enem primeru ([15]) priznala cestno zaporo kot izjemni pojav pod pogojem, da je bila zapora povezana s stavko, ki je bistveno prekinila gospodarsko dejavnost zadevne države (v obdobju od 29. junija do 18. julija 1992), in da je bilo na podlagi podatkov, ki so bili na voljo, mogoče določiti neposredno povezavo med pomočjo in cestno zaporo.

(56) V zadevnem primeru italijanski organi kljub prejetju ustreznega zahtevka niso predložili podatkov, na podlagi katerih bi Komisija lahko priznala zadevno stavko in cestne zapore kot izjemni pojav. Brez podatkov, ki bi pričali o nasprotnem, lahko Komisija namreč odloči, da se zaradi predhodnega obvestila javnih organov o zadevnem shodu dogodek ne more priznati kot nepredvidljiv za javne organe in zadevne gospodarje sektorje. Stavke so lahko pogost dogodek in ob predhodnem obvestilu se lahko sprejmejo ustrezni predhodni varnostni ukrepi. V zadevnem primeru nepredvidljivost zato ni prisotna. Razen tega se, ker niso bili jasno navedeni dejanski razlogi za stavko in njen zaključek po osmih dneh, ne more izključiti, da je bila javnost prek sredstev obveščanja že dolgo obveščena o možnosti bližnje stavke v prevoznem sektorju.

(57) Dejstvo, da bi se lahko predhodno priglašen shod razvil v nepredvideno širši dogodek, ni samodejen razlog za izjemnost pojava v smislu člena 87(2)(b). Ker pristojni organi niso pojasnili števila udeležencev (po predloženih podatkih naj bi jih bilo prvotno 50) v primerjavi s skupnim število avtoprevoznikov na Siciliji in zemljepisne razširjenosti stavke Komisija ne more odločiti, ali je lahko zadevni dogodek ob upoštevanju njegove razsežnosti in razvoja znatno prekinil gospodarsko dejavnost zadevne države.

([14]) Glej točko 92 Odločbe Komisije 2000/625/ES z dne 13. junija 2000 o shemi pomoči Irske za spodbujanje pomorskega prevoza irske živine v kontinentalno Evropo (UL L 263, 18.10.2000, str. 17). Glej tudi točko 33 Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Posledice napadov na Združene države na letalsko prevozništvo/* COM/2001/0574 konč.*/.

([15]) Glej Odločbo Komisije 96/148/ES z dne 26. julija 1995 o ukrepih Francije zaradi zastoja cestne mreže v Franciji leta 1992 (UL L 34, 13.2.1996, str. 38).

Nazadnje je zadevni dogodek trajal le osem dni (po predloženih podatkih od 30. septembra do 15. ure 8. oktobra) v primerjavi s tremi tedni (od 29. junija do 18. julija 1992) v primeru, ki ga je Komisija priznala za izjemni pojav ([16]).

(58) Ker ni znano, ali in kako se je zakon, ki ureja stavke, uporabil pri zadevnem dogodku, ni mogoče določiti, ali je bil dogodek tako resen, da bi morali zaradi njega javni organi od stavkajočih avtoprevoznikov zahtevati prekinitev stavke za zaščito ustavnih pravic drugih državljanov in izključiti, da bi se lahko v skladu z zgornjim zakonom sprejeli ustrezni varnostni ukrepi za čim večje zmanjšanje ali odpravo posledic stavke.

(59) Na podlagi predloženih podatkov Komisija zato ne more določiti, da je bil zadevni dogodek izjemni pojav, ki je nepredvidljivo in znatno prekinil gospodarsko dejavnost v zadevni državi. Podatki, ki so na voljo, kažejo, da je bil dogodek predhodno priglašen, da je lahko vplival na nekatere gospodarske dejavnosti na omejenem območju zadevne države in da relativna kratkost njegovega trajanja (v primerjavi z zaporami, ki jih je Komisija v preteklosti priznala za izjemni pojav ([17]) ni mogla povzročiti znatne prekinitve v zadevni državi.

(60) Zato je v skladu s prakso Komisije zadevni dogodek prej običajno tveganje, ki ga ima podjetje in je zadevnim gospodarskim proizvajalcem povzročil takšno vrsto škode, ki bi jo lahko ob tveganju za podjetje krili s svojimi sredstvi in pri kateri bi morali v smislu nacionalnih zakonov zahtevati povračilo od pravno odgovornih oseb.

(61) Razen tega pri zadevnem primeru na podlagi podatkov, ki so na voljo, in v nasprotju s primerom, ki ga je Komisija priznala za izjemni pojav, ni mogoče določiti neposredne povezave med stavko in cestno zaporo ter pomočjo, ki naj bi se odobrila. Ker so pristojni organi potrdili, da nimajo na voljo podatkov, ki jih je zahtevala Komisija, zlasti v zvezi s proizvodi, za katere je bilo predvideno nadomestilo, upravičenci do ukrepa (primarni proizvajalci in tudi proizvajalci s področja predelave in trženja) in, v nekaterih primerih, vrstami izračuna nadomestil (glej uvodno izjavo 28), Komisija ne more odločiti, da je predvidena pomoč nujno in izključno povezana z izgubo zaradi stavke in cestnih zapor na Siciliji med 30. septembrom in 8. oktobrom 2000.

([16]) Glej opombo 15.
([17]) Glej opombo 15.

(62) Zlasti člen 1 priglašenega zakona in obvestilna razpredelnica določata za upravičence do pomoči: „posamezna ali združena podjetja na področju proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih proizvodov“, obrazložitve v zvezi z izračunom škode in zadevnega nadomestila, ki so jih predložili pristojni organi, pa veljajo le za škodo posameznih primarnih proizvajalcev. Ker pristojni organi niso predložili zahtevanih podatkov, Komisiji ni znana točna vrsta proizvajalcev, ki bi lahko prejela pomoč, in ali bi se lahko pomoč odobrila tudi proizvajalcem s področja predelave in trženja; Komisija ne pozna vrste škode, ki sta jo utrpeli ti dve vrsti proizvajalcev, in meril, po katerih je bila ta škoda ocenjena in izračunana. Komisija zato meni, da je lahko izguba, za katero bi se lahko odobrilo nadomestilo (vsaj nekaterim) upravičencem, povezana (tudi) z drugimi razlogi razen zadevne stavke in cestnih zapor.

(63) V zvezi s primarnimi proizvajalci so pristojni organi predvidevali tudi plačilo nadomestila kmetom, ki zaradi stavke in cestnih zapor niso mogli nadaljevati pobiranja in so zato izgubili proizvodnjo. V tem primeru se škoda kmetov izračuna na podlagi „izvedenskega mnenja usposobljenih kmetijskih tehnikov (agronomov) v zvezi z vrednostjo proizvodnje rastlin“, ki se predloži skupaj z ustreznimi pogodbami. Ker pristojni organi niso predložili pojasnila, Komisija ne more sprejeti vrst izračuna škode in ustrezne pomoči, določene za ta primer, ker ni jasno, zakaj bi se v tem primeru navedene vrste izračuna razlikovale od tistih, ki so jih uporabili drugi proizvajalci (glej uvodno izjavo 28); razen tega nista jasna vrsta in namen zadevnega izvedenskega mnenja in ni določeno, kdaj in kako se bo sestavilo in katera vrsta proizvodov se bo v njem uporabila za oceno škode. Komisija zato meni, da je lahko izguba, za katero bi se lahko odobrilo nadomestilo (vsaj nekaterim) upravičencem, tudi zaradi tega povezana (tudi) z drugimi razlogi razen zadevne stavke in cestnih zapor.

(64) Razen tega italijanski organi kljub številnim zahtevam Komisiji nikoli niso predložili seznama proizvodov, ki bi morali biti v zadevnem obdobju (od 30. septembra do 8. oktobra 2000) zaradi svojih lastnosti (pokvarljivost, obdobje pobiranja itd.) hitro dostavljeni ali pobrani, za katere nadomestne oblike skladiščenja (na primer zamrznitev) niso bile na voljo in za katere italijanski organi niso predvideli nadomestila. Ker je bil seznam potreben za odobritev ukrepa pomoči in zlasti za določitev povezave med stavko in zaporami ter izgubo, za katero bi se lahko izplačalo nadomestilo, Komisija te povezave ne more določiti.

(65) Nazadnje italijanski organi niso izključili dvoma o odgovornosti avtoprevoznikov na podlagi nacionalnega prava za povračilo (pogodbene in nepogodbene) škode, ki so jo njihov shod, stavka in zapore povzročili kmetijskim podjetjem, ter o tem, da bi se lahko zato zadevni ukrep pomoči štel za posredno pomoč pri delovanju v korist stavkajočih avtoprevoznikov.

(66) Glede na to, da bi upravičenci, če bi se želeli izogniti dvojnemu nadomestilu zaradi morebitnega plačila kazni in pogodbene škode s strani stavkajočih avtoprevoznikov, morali dokazati, da niso začeli nobenega pravnega postopka zoper vključene avtoprevoznike, in da predložena obrazložitev pristojnih organov, ki navaja, da so avtoprevozniki odgovorni kot posamezni državljani in ne kot podjetniki, ni prepričljiva in ne izključuje, da bi lahko bili stavkajoči avtoprevozniki v skladu z nacionalnim zakonom dejansko odgovorni za škodo, povzročeno kmetom, Komisija ne more odločiti, da so dejanski upravičenci do pomoči proizvajalci v kmetijskem sektorju in da ukrep ne predstavlja (tudi) pomoči pri delovanju v korist samih avtoprevoznikov ali nekaterih od njih.

(67) Ob upoštevanju zgoraj navedenega in ker so italijanski organi potrdili, da nimajo na voljo podatkov, ki jih je Komisija zahtevala v zvezi z nekaterimi dvomi o izjemnosti zadevnega dogodka in drugih vidikih ukrepa pomoči, vsi dvomi Komisije ob njeni odločbi o sprožitvi postopka še naprej veljajo in onemogočajo oceno v korist pomoči, ker je pomoč namenjena nadomestilu škode, ki jo je povzročil izjemni pojav v smislu člena 87(2)(b) Pogodbe.

(68) Zaradi zgornjih razlogov Komisija ugotavlja, da se zadevni dogodek ne more šteti za izjemni pojav v smislu Pogodbe in da se v nobenem primeru ne more določiti nujna in izključna povezava med dogodkom in izgubo upravičencev, za katero je predvideno nadomestilo.

(69) V zvezi z možnostjo, da bi lahko zadevna pomoč izpolnjevala druge predpise v zvezi z javno pomočjo kmetijskemu sektorju, točka 3.5. Smernic določa, da mora pomoč za združljivost s skupnim trgom vključevati element spodbude ali zahtevati obveznost tudi od upravičenca. Če izjeme niso izrecno določene v zakonodaji Skupnosti ali v teh smernicah, se enostranski ukrepi javne pomoči, ki so namenjeni le izboljšanju finančnega položaja proizvajalcev in ne prispevajo k razvoju sektorja, štejejo za pomoč pri delovanju, ki ni združljiva s skupnim trgom. Razen tega je lahko takšna pomoč že po svoji naravi v navzkrižju z mehanizmi skupne tržne ureditve.

(70) Zadevna pomoč ne vključuje nobenega elementa spodbude in od upravičenca ne zahteva nobene obveznosti. Kot je dokazano zgoraj, ne izpolnjuje niti zahtev iz točke 11. Smernic, s čimer bi veljala za kompenzacijsko pomoč, združljivo s skupnim trgom. Zadevna pomoč le izboljšuje finančni položaj proizvajalcev, ne da bi na kakršen koli način prispevala k razvoju sektorja, in omogoča pomoč pri delovanju, namenjeno ublažitvi stroškov poslovanja upravičencev, povezanih z običajnim tveganjem, ki ga ima podjetje.

(71) Zato v zvezi s predpisi o javni pomoči v kmetijstvu ukrep pomoči iz člena 1 Deželnega zakona št. 27/2000, predvidene za podjetja na področju proizvodnje, predelave ali trženja kmetijskih izdelkov iz Priloge I Pogodbe, ne more biti upravičen. Komisija zato to vrsto pomoči šteje za pomoč pri delovanju, ki ni združljiva s skupnim trgom. Tovrstna pomoč, ki ublaži del stroškov upravljanja upravičencev, nima dolgotrajnega in strukturnega vpliva na zadevne sektorje in je omejena na dajanje prednosti proizvodom iz Sicilije pred proizvodi, ki ne prejemajo podobne pomoči v Italiji ali drugih državah članicah.

(72) Zato pri pomoči iz člena 1 Deželnega zakona št. 27/2000 ne more veljati nobeno odstopanje v skladu s členom 87(2)(b) ali členom 87(3)(c) Pogodbe in nobeno odstopanje, ki ga predvideva Pogodba.

VI. SKLEPNE UGOTOVITVE

(73) Ob upoštevanju vsega tega ukrep pomoči iz člena 1 Deželnega zakona št. 27/2000 ni združljiv s skupnim trgom in se ne sme izvajati.

(74) V skladu s členom 2 Deželnega zakona št. 27/2000 mora uporabo ukrepov pomoči iz Zakona odobriti Komisija. Italijanski organi so v ugotovitvah potrdili, da se pomoč še ni začela izvajati –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč Italije iz člena 1 Zakona dežele Sicilije št. 27 z dne 23. decembra 2000 za nadomestilo škode, ki so jo podjetjem na področju proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz Priloge I Pogodbe povzročile stavka avtoprevoznikov in cestne zapore na Siciliji v obdobju med

30. septembrom in 8. oktobrom 2000, ni združljiva s skupnim trgom.

Navedena pomoč se ne zato ne sme izvajati.

Člen 2

Italija v dveh mesecih od uradnega obvestila o tej odločbi obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za uskladitev s to odločbo.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Republiko Italijo.

V Bruslju, dne 7. maj 2004

Za Komisijo
Franz FISCHLER
Član Komisije